

Центр політико-правових
реформ

**Звіт про діяльність
за 2016 рік**

ЗМІСТ

1. Члени правління про ЦППР	1-2
2. Досягнення ЦППР за 20 років	3-4
3. 2016 рік для:	5-20
1) конституціоналізму	
2) урядування та публічної адміністрації	
3) судівництва	
4) кримінальної юстиції	
5) протидії корупції	
6) інформації та електронного урядування	
4. Видання ЦППР	21
5. ЦППР – організатор і активний учасник коаліцій громадських організацій	22-23
6. Статистика аналітичних продуктів та медіа-активності ЦППР	24
7. Фінансовий звіт	25-26
8. Бюджет 2016 року, проекти, донори	27-28
9. Бюджет надходжень за донорами	29-30

Ігор Коліушко:

Центр політико-правових реформ як незалежний аналітичний центр від часу свого виникнення працював у трикутнику влада-наука-громадськість. Ми старалися завжди бути більш обґрунтованими, послідовними та ініціативними ніж влада, більш активними, практичноорієнтованими та європейськими ніж академічна наука, більш конструктивними, опертими на досвід та відповідальними ніж усереднена громадськість. Звичайно вдавалося по різному. Але на сьогодні ЦППР – це найдосвідченіший колектив експертів з питань інституційного розвитку держави. Нами розв'язано вже немало окремих суспільних проблем. Мусимо знайти відповідь на найскладніше питання – як здобуті знання та вміння трансформувати в побудову цілісної ефективної системи – правової демократичної Української держави.

Віктор Тимошук

ЦППР для мене - це можливість працювати в команді небайдужих та відповідальних громадян; можливість долучитися до розвитку держави; цікава та творча робота; сотні знайомств з чудовими практиками та теоретиками; потреба постійно вчитися. За ці 20 років багато ідей та пропозицій Центру втілені в життя, і це надзвичайно надихає!

Роман Куйбіда

Центр політико-правових реформ. Команда одностудців. Зі спільними цінностями. Зі спільними цілями. І найважливіше – зі спільними здобутками. Ними користується суспільство. А ще нас об'єднують мрії і плани. Працюємо над втіленням їх у життя. Далі буде.

Олександр Банчук

ЦППР для мене - це спільнота людей, які обрали для себе головним покликанням служіння інтересам українського суспільства.

Микола Хавронюк:

ЦППР – як сонячна система, що включає в себе центральну зорю – Сонце прав людини – і гравітаційно пов'язаних «суб'єктів» – експертів, інших працівників і партнерів... Є великі планети, їхні супутники і комети. Усі дружно обертаються навколо Сонця в одному напрямку. Гравітаційне тяжіння Сонця є визначальною силою для руху всіх тіл системи. А вона, разом з іншими зорями, які ми уважно відслідковуємо, входить до складу галактики з казковою назвою Чумацький Шлях. Це – наша Україна. На відміну від справжньої Сонячної системи, на наших «планетах» існує насичене, цікаве життя. Кожна з «планет» - членів ЦППР унікальна і важлива, всі вони впливають одна на одну і кожна з них – ніщо без ідеї Сонця.

Юлія Кириченко:

Центр політико-правових реформ для мене - це згуртований колектив професіоналів-оптимістів, разом з якими я мрію про сильну правову державу Україна. Мрії та одностудії дають шалену енергію та сили для щоденної роботи заради підняття конституційної культури в нашій країні.

Центр політико-правових реформ (ЦППР) – це недержавний аналітичний центр, заснований у 1996 році після прийняття Конституції України. ЦППР є неурядовою неприбутковою позапартійною організацією, яка працює на загальнодержавному рівні – як у столиці, так і в регіонах України.

Місією Центру політико-правових реформ є сприяння інституційним реформам для утвердження в Україні демократії, верховенства права, належного урядування та інших європейських цінностей.

Основні досягнення Центру політико-правових реформ за останні 20 років

1. Участь у створенні Концепції адміністративної реформи в Україні. У 1998 році вона була затверджена Президентом України.
2. Розробка Закону про місцеві державні адміністрації. Верховна Рада прийняла його у 1999 році.
3. Розробка Закону про Кабінет Міністрів України. З 1996 року експерти ЦППР боролися за його прийняття. Вісім разів він ухвалювався Парламентом і ветоувався Президентом. Лише у 2008 році цей закон був прийнятий (у 2010 - 2011 роках він був суттєво зіпсований режимом Януковича, але 2014 – в основному повернений до попередньої редакції).
4. Розробка у 2002 році проекту закону «Про центральні органи виконавчої влади», а згодом - багаторічна адвокація його прийняття (зрештою, у 2011 році цей закон був ухвалений парламентом, проте зі змінами, які погіршили його якість).
5. Багаторічне (1998-2002 рр.) лобіювання прозорості діяльності Верховної Ради України, зокрема – наповнення сайту www.zakon.gov.ua законопроектами, внесеними у парламент у той час, коли вони на сайті ВР ще не були доступні.
6. Підготовка проекту закону «Про доступ до судових рішень», який у 2005 році був прийнятий парламентом і на основі якого зараз працює Єдиний державний реєстр судових рішень.
7. Розробка концепції створення адміністративних судів в Україні та Кодексу адміністративного судочинства, ухваленого Верховною Радою 2005 року.
8. Розробка Концепції судової реформи та проекту закону «Про судоустрій та статус суддів», який був прийнятий парламентом у 2010 році, однак у видозміненій версії, що в цілому негативно відобразилося на якості цього закону.
9. Розробка Закону «Про доступ до публічної інформації», який був підготовлений у 2008 році і прийнятий Верховною Радою у 2011 після широкої кампанії медіа та громадських організацій.
10. Розробка теорії адміністративних послуг та підготовка проекту Концепції реформування системи адміністративних послуг (ухвалено урядом у 2006 році), сприяння створенню пілотних Центрів надання адміністративних послуг у ряді міст України та активна участь у підготовці проекту закону «Про адміністративні послуги», який ухвалено у 2012 році. Тренінги для представників органів місцевого самоврядування щодо організації центрів надання адміністративних послуг та тренінги для їх працівників. Забезпечення громадського моніторингу якості надання адміністративних послуг.
11. Активна участь у підготовці проекту Адміністративно-процедурного кодексу, який з 2008 року чекає свого прийняття. Він уже тричі направлявся у Верховну Раду за рішенням Кабінету Міністрів України, але досі не ухвалений.
12. Підготовка і обґрунтування реформи інституту адміністративної відповідальності, а також проекту Кодексу про адміністративні проступки (ще чекає свого часу для розгляду Парламентом України).

13. Участь у розробці концепцій та пакету законопроектів про адміністративно-територіальну реформу і децентралізацію (2008-2009 і 2014 рр.).
14. Активна участь у розробці нового Кримінального процесуального кодексу України і проектів законів «Про безоплатну правову допомогу», прийнятих у 2012 році.
15. Підготовка Зеленої та Білої книг української конституційної реформи, які містять відповідно перелік проблем Основного Закону та пропозиції щодо їх вирішення.
16. Активна участь у вдосконаленні законодавства про свободу мирних зібрань та свободу асоціацій, зокрема, проектів законів про громадські об'єднання (прийнятий у 2012 році) і про свободу мирних зібрань (перебуває на розгляді в парламенті).
17. Участь у розробці та багаторічне лобювання законопроекту «Про прокуратуру». Закон був прийнятий 14 жовтня 2014 року.
18. Боротьба з неконституційним Законом «Про всеукраїнський референдум», ухваленим у 2012 році. Розробка нового законопроекту «Про всеукраїнський референдум», який перебуває на розгляді у ВРУ.
19. Постійна робота на посилення протидії корупції в Україні. Зокрема, участь у розробці антикорупційного законодавства, здійснення антикорупційної експертизи законопроектів та законів.
20. Допомога у формуванні Національної поліції; участь у підготовці Закону про Національну поліцію від 2015 року, відборі патрульних поліцейських. Розробка і адвокатування прийняття Закону «Про Державне бюро розслідувань», ухваленого 12 листопада 2015 року. Участь в імплементації його положень.

Експерти напрямку: Ігор Коліушко, Юлія Кириченко, Богдан Бондаренко

У червні 2016 року вдалося з дотриманням конституційної процедури внести конституційні зміни в частині правосуддя, які дають шанс на проведення успішної судової реформи. Зміни спрямовані на посилення незалежності судової системи, а також Конституційного Суду України. Громадянське суспільство сподівається внаслідок впровадження конституційних змін зменшити корупцію у судовій системі. Як позитив, варто відмітити новелу конституційного права – право на конституційну скаргу.

На жаль, у цьому році не вдалося змінити конституційні положення в частині децентралізації влади (провести адміністративно-територіальну реформу та посилити місцеве самоврядування). Також рік поховав надії громадянського суспільства на проведення комплексної конституційної реформи з метою удосконалення управління державою, а саме удосконалення змішаної форми правління, досягнення балансу гілок влади. Конституційний Суд України залишається слабким та політично залежним. Влада дозволяє собі порушувати конституційні положення.

Експерти долучалися до розробки конституційних змін та імплементаційних законів у сфері правосуддя, працювали над встановленням демократичних процедур проведення національних референдумів в Україні, здійснювали моніторинг проведення конституційної реформи та моніторинг виконання нового законодавства щодо фінансування політичних партій. Окремим напрямком було намагання посилити незалежність Конституційного Суду України.

Крім традиційної аналітичної діяльності Центр цього року взявся за нові форми роботи спрямовані на посилення конституційної культури, посилення ролі громадськості у конституційному процесі.

Ми прагнемо сформувати розуміння Конституції як фундаментальної цінності для кожного громадянина та сформувати запит на конституційну реформу в інтересах суспільства.

Для цього ми проводили:

- Інформаційну кампанію на національному рівні щодо процесу конституційної реформи;
- Просвітницьку кампанію в регіонах щодо конституційних змін і процесу конституційної реформи;
- Працюємо над консолідацією позиції незалежних та авторитетних експертів щодо удосконалення форм правління в Україні.

Робили:

- Прес-конференції, зокрема в кожному обласному центрі;
- Брили участь в експертних дискусіях на телебаченні;
- Телепередачі на регіональному державному телебаченні;
- Аналітичні статті з інфографікою; публікації в регіональних медіа;
- Популяризацію кампанії в соціальних мережах;
- Конкурс студентських есе щодо конституційної реформи;
- Аналітичні записки щодо конституційної реформи в Україні для міжнародної спільноти;
- Комплексний законопроект щодо внесення змін до Конституції в частині удосконалення парламентсько-президентської форми правління;
- Мотиваційні ролики.

Ми були активними як в регіонах, так і в центрі. Результатом інформаційної кампанії в регіонах став суспільний попит на незалежну експертну думку щодо питань управління державою. Зусиллями експертів було записано 61 телепередачу, які виходили з повторами на регіональних телеканалах. Нами було охоплено 223 регіональних журналісти. Ми побували у 18 обласних центрах.

Центр працював зі студентами, зокрема проводив конкурс есе «Де Я і Конституція».

До 20-річчя Конституції України Центр організував у Національній філармонії громадський святковий Концерт-перформанс. Визначні події історії українського конституціоналізму були показані за допомогою класичної музики та пісочних малюнків.

Плануємо у 2017 році:

- Продовжувати інформаційно-просвітницьку кампанію на національному та регіональних рівнях «Конституція»;
- Моніторинг реалізації конституційних змін та імплементаційних законів щодо правосуддя;
- Працювати у напрямку встановлення демократичної процедури проведення референдумів;
- Продовжити моніторинг виконання нового законодавства щодо фінансування політичних партій та проведення інформаційної кампанії;
- Долучитися до виборчої реформи.

Експерти напрямку: Ігор Коліушко, Віктор Тимошук, Вікторія Деречь, Євген Школьний

2016 рік з погляду досягнень України у сфері публічної адміністрації визначений, насамперед, **такими позитивними результатами:**

1 травня 2016 року **набрав чинності новий Закон «Про державну службу»**, до підготовки і адвокації якого значних зусиль доклали ЦППР. Відтак обов'язковими для державної служби стали такі новації, як: виключно конкурсний відбір на усі посади, включно з вищими; чітке відмежування від посад державної служби інших посад (політичних, патронатних); запровадження державних секретарів міністерств як професійних менеджерів у міністерствах; обмеження політичної діяльності державних службовців.

Почала свою роботу **Комісія з питань вищого корпусу державної служби** (до речі, Голову Правління ЦППР І. Коліушка включено до її складу від громадськості). Комісією було проведено конкурси на посади державних секретарів міністерств, Державного секретаря КМУ та його заступників. Більшість із переможців цих конкурсів уже призначено на посади. Крім того проведено біля сотні конкурсів на посади керівників ЦОВВ, їхніх заступників та голів місцевих державних адміністрацій. За результатами першого півріччя роботи Комісії виявлено й чимало прогалин, що потребуватимуть усунення, зокрема, встановлення чіткіших критеріїв оцінки кандидатів та зменшення суб'єктивних складових в оцінюванні; повне гарантування анонімності тестування та вирішення ситуаційних завдань; врахування доброчесності та репутації кандидатів тощо.

У червні 2016 року Урядом **затверджено Стратегію реформування державного управління на 2016-2020 роки**. До її розробки та адвокації активно долучалися експерти ЦППР учасники Стратегічної дорадчої групи, організованої та фінансованої Міжнародним фондом Відродження.

4 квітня 2016 року до виконавчих органів сільських, селищних, міських рад **перейшли повноваження з реєстрації місця проживання** особи відповідно до Закону від 10 грудня 2015 р. З 30 квітня 2016 року **відбулася також децентралізація повноважень у сфері державної реєстрації нерухомого майна та державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців**. Тепер стало значно легше інтегрувати всі вищевказані адміністративні послуги у центри надання адміністративних послуг (ЦНАП), що є безперечним позитивом для громадян.

У звітному році ЦППР продовжив приділяти увагу підтримці **розвитку ЦНАП** в Україні. Зокрема, за фінансової підтримки Фонду Фрідріха Науманна було проведено **17 семінарів-дискусій** для керівників ЦНАП і представників об'єднаних територіальних громад та територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади областей, **в яких взяли участь 711 осіб**. За результатами кожного заходу також було надано рекомендації обладміністраціям, керівникам міст і райдержадміністрацій щодо розвитку належних ЦНАП. Особливо важливим компонентом була передача кращого досвіду з ЦНАП міст Луцька, Вінниці, а також Волинської області. З 1 лютого впроваджується проект ЄС щодо створення зразкових ЦНАП у 3-ох областях України (Волинська, Рівненська, Львівська).

28 липня 2016 року Київською міською радою було **затверджено Концепцію розвитку центрів надання адміністративних послуг у місті Києві на 2016-2018 роки**, а також перелік адміністративних послуг, які надаються в місті Києві через ЦНАП. Активну участь у **розробці та просуванні цих двох актів** також брали експерти ЦППР.

У рамках проекту від Програми Королівства Нідерландів «MATRA», з квітня по червень 2016 р. ЦППР провів тренінги з п'яти напрямків для громадських активістів, у тому числі за напрямком «адміністративні послуги». 17-18 грудня 2016 р. було **проведено конференцію**, де громадські активісти з усіх регіонів України обговорили можливості ефективного впливу на владу, в тому числі у сфері адміністративних послуг.

Окрім позитивних досягнень у сфері публічної адміністрації у 2016 році існують і **проблеми та перешкоди** ефективного реформування в даній сфері. Це, насамперед:

1) 14 липня 2016 року за наполяганням МВС/ДМС прийнято вкрай сумнівний закон щодо «паспортної реформи». Його негативні наслідки полягають у: 1) запровадженні виключно цифрового внутрішнього паспорта, що ускладнює доступ до паспортних послуг, невиправдано здорожчує вартість паспортів та потребує великих бюджетних витрат на інфраструктуру для роботи з новими паспортами; 2) відсутності графічної інформації про реєстрацію місця проживання у паспорті, що зумовить потребу у використанні ще й паперової коротко строкової довідки про місце проживання, а також - потребу додаткового відвідування районних підрозділів ДМС громадянами усієї місцевості; 3) легалізації «паразитуючої структури» ДМС – державного підприємства «Документ», яке тепер з кожного закордонного паспорта, що видається через його офіси, незаконно отримує по 400 грн., а з внутрішнього – по 150 грн.

ДМС також продовжила практику **ігнорування державної політики створення ЦНАП та інтеграції до них паспортних послуг** (як це передбачено і розпорядженням КМУ №523 від 2014 року). Замість розміщення своїх робочих місць у ЦНАП, ДМС нав'язало як основний варіант рішення - придбання дорогого обладнання (в межах 200-400 тис. грн.) органами місцевого самоврядування та райдержадміністраціями.

2) Позитивна діяльність Мін'юсту щодо забезпечення децентралізації адміністративних послуг у сфері реєстрації бізнесу та нерухомості була частково затьмарена окремими **сумнівними експериментами та бездіяльністю**:

- децентралізація адміністративних **послуг у сфері реєстрації актів цивільного стану** у звітному році так і не розпочалась. Натомість, за ініціати́ви Мін'юсту було запущено так званий пілотний проект «Шлюб за добу», вкрай сумнівний з точки зору законності в частині стягнення додаткових платежів з громадян;

- Мін'юст не забезпечив передачу до місцевих бюджетів **надходжень за надання відомостей з реєстрів Мін'юсту, хоча ці функції виконуються тепер органами місцевого самоврядування та райдержадміністраціями**;

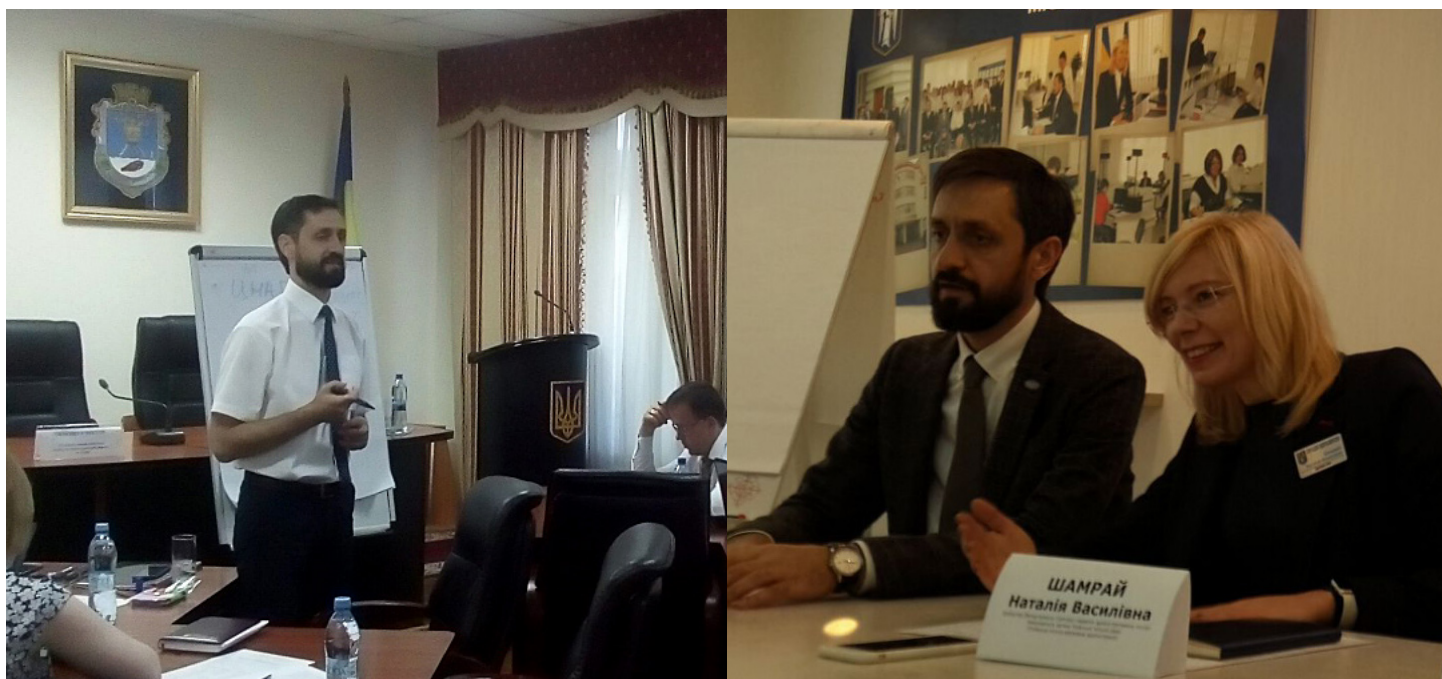
- продовжувалося затягування Мін'юстом роботи з підготовки проекту **Закону «Про адміністративну процедуру»**.

3) Дуже суперечливою виявилася практика розбудови так званих «акредитованих суб'єктів» – комунальних та державних підприємств у сфері реєстраційних послуг. Наприклад, КП «Готово!» (створене при Київській обласній раді), обійшлося в 30 мільйонів гривень. Хоча за кошти, які витрачені на офіс для громадян в обласному центрі, можна було б зробити щонайменше 15-20 належних ЦНАП в районних центрах області та громадах. Вже зараз очевидно, що політика «акредитованих суб'єктів» несе низку загроз, зокрема: 1) ризики банкрутства, тобто марних інвестицій; 2) лояльність до незаконних платежів; 3) вимивання коштів з місцевих бюджетів, адже 60% адміністративного збору залишається цим підприємствам; 4) перешкоджання повній інтеграції життєво-необхідних послуг, адже такі підприємства не зацікавлені надавати безкоштовні послуги (як-от житлові субсидії чи державні допомоги) тощо.

Ключовими завданнями на 2017 рік у сфері публічної адміністрації вважаємо:

- у напрямках *«центральный уряд та державна служба»* - це реформа міністерств з метою створення їх інституційної спроможності до формування та впровадження політики; запровадження ефективної роботи державних секретарів міністерств; удосконалення порядку проведення конкурсів, насамперед на посади категорії «А»;

- у напрямках *«адміністративні послуги та адміністративна процедура»* - зрушення роботи над законами «Про адміністративну процедуру» та «Про адміністративний збір»; подальша підтримка створення ЦНАП, в т.ч. в об'єднаних територіальних громадах, та децентралізації й інтеграції нових послуг.

Експерти напрямку: Роман Куйбіда, Олександр Банчук, Максим Середа, Тетяна Руда

У 2016 році на конституційному рівні закладено непогані можливості для проведення повноцінної судової реформи, але реальний результат з'явиться лише після імплементації конституційних змін щодо правосуддя, що може зайняти від трьох до п'яти років. Чи буде цей результат позитивним – залежить від наполегливості громадянського суспільства і міжнародних партнерів.

Рік тому ми з колегами з Реанімаційного пакету реформ **закликали** парламент ухвалити зміни до Конституції щодо правосуддя разом з пакетом імплементаційних необхідних законів, висунувши конкретні пропозиції до змісту цих законів. Значна частина з цих вимог реалізовано.

По-перше, 2 червня прийнято **закон про внесення змін до Конституції щодо правосуддя**, який заклав механізми для оновлення суддівського корпусу, зміцнив незалежність суддів і звузив обсяг суддівської недоторканності. З одного боку, реформування системи правосуддя через конституційні зміни стало спробою привести судову систему у відповідність до **європейських стандартів**, а з іншого – створило основу для очищення суддівства через оцінювання, конкурси, можливість звільнити суддю у разі не доведення законності походження майна.

По-друге, **новим законом** про судоустрій і статус суддів передбачено перехід до триланкової системи судів на чолі з новим Верховним Судом, який має бути сформовано на конкурсних засадах у 2017 році. Конкурс оголошено у листопаді, і вперше до участі у ньому залучені не лише судді, а й адвокати та науковці. Новий Верховний Суд має бути утворений замість діючого Верховного Суду і трьох вищих спеціалізованих судів, які були касаційною інстанцією. Тобто законодавець сприйняв рекомендації Венеційської комісії і вимоги громадських організацій щодо трирівневої системи. Натомість вищими судами мають стати Вищий суд з розгляду справ щодо інтелектуальної власності і Вищий антикорупційний суд, які вочевидь діятимуть як перша, а не касаційна інстанція у відповідній вузькій категорії спорів.

По-третє, цими ж **законами** передбачено кваліфікаційне оцінювання суддів. В оцінюванні суддів братиме участь Громадська рада доброчесності – орган, утворений громадськими об'єднаннями на підставі закону. Центр політико-правових реформ взяв участь у формуванні цього органу. Два наші експерти (Р.Куйбіда і М.Середа) стали членами цієї Ради. Громадська рада доброчесності даватиме висновки та інформацію щодо доброчесності суддів і кандидатів на цю посаду. Вони не є вирішальними, але для їх подолання необхідні голоси двох третин складу Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

По-четверте, створено правову основу для запровадження **приватних виконавців**. Загалом запровадження інституту приватних виконавців може стати дуже важливою реформою, оскільки за різними оцінками в Україні не виконується від 80 до 98 відсотків судових рішень. Україна пішла шляхом тих країн, які обрали змішану (державно-приватну) модель організації виконання судових рішень. Очікується, що із розвитком інституту приватних виконавців частка держави в цій сфері буде зменшуватися і, можливо, з часом від державної виконавчої служби можна буде відмовитися. Конкуренція мала би зменшити корупцію у цій сфері і підвищити ефективність виконання судових рішень. Але важливо, щоб держава штучно не стримувала розвиток інституту приватних виконавців.

У межах Ради з питань судової реформи (експерт Р. Куйбіда є її членом) ми долучилися до підготовки ухвалених у 2016 році законів «Про судову систему і статус суддів», «Про Вищу раду правосуддя», а також законопроекту «Про Конституційний Суд України».

З роз'ясненнями різних аспектів судової реформи і ключових викликів в рамках інформаційної кампанії «Конституція» ми об'їздили усі регіони. **Також тема судової реформи була однією з ключових під час чотирьох тренінгів для громадських активістів з різних куточків України** в межах проекту «Посилення спроможності організацій громадянського суспільства в регіонах України впливати на органи державної влади та місцевого самоврядування з метою прискорення реформ».

Проблемними моментами в процесі перебігу судової реформи у 2016 р. були: значна затримка із прийняттям необхідних законів на виконання конституційних змін, запровадження адвокатської монополії на конституційному рівні, відстрочення ратифікації Римського статуту Міжнародного кримінального суду, збереження суто політичного способу призначення і звільнення Генпрокурора, незабезпечення безперервності правосуддя в деяких районах, не заповнення вакансій, збереження відчуття безкарності в судовій системі пасивністю з боку Вищої ради юстиції і Вищої кваліфікаційної комісії суддів у дисциплінарній процедурі.

Найбільш очікуваними подіями 2017 року у сфері судової реформи мають стати:

- сформування і запуск нового Верховного Суду;
- початок первинного кваліфікаційного оцінювання суддів за новими правилами та за участю Громадської ради доброчесності;
- створення законодавчої основи для утворення Вищого антикорупційного суду;
- запуск повноцінного електронного судочинства, запровадження механізму перегляду вироків для свавільно засуджених осіб;
- початок роботи перших сотень приватних виконавців.

Експерти напрямку: Олександр Банчук, Микола Хавронюк, Борис Малишев

Цей рік не повністю виправдав очікування експертного середовища щодо змін у сфері кримінальної юстиції.

Так, взагалі провалена реформа кримінального блоку Національної поліції, а ідеї щодо створення детективних підрозділів в поліції (шляхом об'єднання оперативників і слідчих) залишаються лише на папері. Водночас, **проект Закону України № 2897 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запровадження кримінальних проступків»**, підготовлений фахівцями Центру, високо оцінений **експертами Ради Європи**. Ухвалення цього Закону дозволить гуманізувати кримінальне законодавство та значно підвищити ефективність органів досудового розслідування.

Натомість, в структурі поліції створено Управління забезпечення прав людини, до складу якого співробітники відібрані на конкурсних засадах. Основними завданнями управління є контроль за дотриманням прав людини в діяльності поліції, а також забезпечення діяльності ізоляторів тимчасового тримання.

Крім того, незважаючи на відсутність в Законі про Національну поліцію процедури конкурсного добору на посаду керівника поліції, Міністр внутрішніх справ наприкінці року оголосив консультативний конкурс на цю посаду. **До складу** консультативної конкурсної комісії ввійшли 3 представники українського громадянського суспільства і 3 представники від міжнародних партнерів (Данії, США, Канади). Можливість взяти участь у конкурсі отримали також кандидати з-поза меж поліцейської системи.

Уряд на своєму засіданні 23 листопада затвердив зміни до Постанови «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» № 266 від 2015 року. Відповідно до цих змін, спеціальність «Правоохоронна діяльність» прирівнювалася до спеціальності «Право». Це означало, що випускники поліцейських вузів і надалі змогли б обіймати класичні правничі посади суддів і прокурорів, займатися адвокатською діяльністю, а також брати участь у конкурсі до нового Верховного Суду. Зазначені зміни були **роzcінені громадськістю** як справжня загроза для реформування правосуддя в Україні, оскільки за допомогою правоохоронних кадрів (осіб з дипломами правоохоронця) не вдасться суттєво оновити судовий корпус, органи прокуратури та реформувати адвокатську спільноту. Адже програма та філософія підготовки здобувачів за спеціальністю «право» та «правоохоронна діяльність» суттєво різняться. Зважаючи на це, представникам експертного середовища вдалося переконати Уряд змінити своє рішення щодо переліку спеціальностей пост-фактум.

Для призначення на посаду Генерального прокурора Юрія Луценка, Парламент 12 травня ухвалив зміни до Закону про прокуратуру, і цими змінами суттєво знизилися вимоги до кандидатів на цю посаду – наприклад, вилучена вимога про необхідність юридичної освіти і стажу роботи осіб у галузі права. Також на один рік (до 15 квітня 2017 року) відтермінована робота Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів і Ради прокурорів, які повинні забезпечувати прозорий добір осіб на всі посади в органах прокуратури. Водночас, тимчасові конкурсні комісії проводили відбір лише на вакантні посади в місцевих прокуратурах (крім регіональних і Генеральної прокуратури). За результатами цього конкурсу вдалося оновити склад місцевих прокуратур - відібрано 627 кандидатів для призначення на посади прокурорів в місцевих прокуратурах, з них 77 % осіб не мали попереднього прокурорського стажу.

2 червня Парламент ухвалив Закон про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя), який також став важливим кроком у реформі прокуратури. Відповідно до положень цього Закону, прокуратура стає частиною системи правосуддя, остаточно позбавляється повноважень загального нагляду, повноважень з представництва інтересів громадян в судах, а також нагляду за місцями несвободи. Однак для позбавлення прокуратури повноваження з нагляду за місцями несвободи необхідне ухвалення Закону про створення подвійної системи регулярних пенітенціарних інспекцій.

З 1 вересня 402 бюро правової допомоги в системі Мін'юстурозпочали роботу, і разом зі 100 центрами безоплатної правової допомоги (працюють з 1 липня 2015 року) перебрали на себе від прокуратури повноваження представництва інтересів громадян у цивільних і адміністративних справах.

1 березня набрав чинності Закон України **«Про Державне бюро розслідувань»** (експерти ЦППР є його співавторами), який також покликаний привести діяльність прокуратури у відповідність до вимог Конституції України, оскільки передбачає ліквідацію слідчих підрозділів у прокуратурі. Однак до кінця року Бюро так і не створено, а Конкурсна комісія навіть не спромоглася обрати керівництво нового органу.

Весь рік в стінах парламенту очікував на своє прийняття в II читанні **проект Закону «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо забезпечення окремим категоріям засуджених осіб права на правосудний вирок)» № 2033а (підготовлений за участю експертів ЦППР)**. Не зважаючи на неодноразові звернення, публічні акції правозахисних організацій, народні депутати не наважуються підтримати цей законопроект через негативний ефект від дії «Закону Савченка». Тому, несправедливо засуджені особи змушені й надалі очікувати на можливість перегляду їх вироків, ухвалених в порядку Кримінально-процесуального кодексу 1960 року з порушенням європейських стандартів.

На 2017 рік залишаються актуальними такі ініціативи:

- реформування кримінальної поліції;
- обрання керівництва Державного бюро розслідувань і початок формування органу;
- початок роботи Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів і Ради прокурорів України;
- ухвалення в цілому Закону про кримінальні проступки № 2897;
- ухвалення в цілому Закону забезпечення окремим категоріям засуджених осіб права на правосудний вирок № 2033а.

Експерти напрямку: Микола Хавронюк, Дмитро Калмиков, Олена Сорока

2016-й рік знову не став переломним у сфері антикорупції. У світовому Індексі сприйняття корупції (CPI) за 2016 рік Україна посіла 131 місце зі 176 країн (у 2015-му було 130 зі 168). Для влади, яка третій рік поспіль декларує, що боротьба з корупцією – перший пункт її пріоритетів, це провал.

Ще й досі влада в державі належить олігархам, які реалізують її через залежні політичні партії та їхніх висуванців в органах влади. У цьому контексті важливою подією було запровадження в 2016 р. державного фінансування політичних партій відповідно до **Закону** від 8 жовтня 2015 р. У вересні-грудні 2016 р. експерти ЦППР здійснювали моніторинг імплементації нових правил фінансування політичних партій.

Чи не єдиним справжнім досягненням у сфері антикорупції стало проведення першого етапу електронного декларування осіб, уповноважених на виконання функцій держави, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище. Це всі вищі посадові особи держави, народні депутати, судді, прокурори, державні службовці категорії «А» та «Б».

Утім, 2016 рік почався з того, що влада зробила спробу відкласти електронне декларування «на потім». Саме тому членам ЦППР довелося брати участь в **акції** із вимогою до Президента України накласти вето на ганебний антиєвропейський закон №3755, який руйнував систему електронного декларування.

Сьогодні, незважаючи на сотні випадків неподання декларацій, а також вельми дивних декларацій, немає і близько аналогічної кількості проведених Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК) перевірок, складених протоколів про відповідні адміністративні правопорушення та порушених кримінальних проваджень за статтями Кримінального кодексу та Кодексу України про адміністративні правопорушення про декларування недостовірної інформації і несвоєчасне подання декларації. Навіть і сам порядок проведення НАЗК контролю та повної перевірки декларації особи не визначено (точніше, його не зареєстрував Мінюст – переважно з надуманих причин).

Через півтора роки після початку конкурсу на посади членів НАЗК цей орган все ще не укомплектований п'ятим членом. Директор з наукового розвитку ЦППР Микола Хавронюк брав участь у виборах членів НАЗК, отримав найвищий бал серед усіх кандидатів за підсумками рейтингового голосування, але врешті-решт його кандидатура не була підтримана конкурсною комісією через непрозорі **політичні домовленості** її членів від Президента і Уряду.

Незважаючи на створення Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) і Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП), а також численні голосні повідомлення про затримання хабарників і злочинців «в краватках» «на гарячому», немає і близько такої ж кількості обвинувальних вироків.

Як і в попередні роки, тисячі порушених проваджень про корупційні злочини завершуються їх закриттям за відсутністю складу злочину або звільненням від кримінальної відповідальності, або звільненням від покарання, або невеликим штрафом, і лише в одиничних випадках – суворими покараннями. Принцип невідворотності кримінальної відповідальності і покарання за корупційні злочини практично не діє.

НАБУ так і не отримало довгоочікуване право на самостійне зняття інформації з каналів зв'язку (прослуховування) та проведення слідчих дій під прикриттям – всупереч Меморандуму про економічну та фінансову політику та Технічного меморандуму про взаєморозуміння, укладених між Україною та Міжнародним валютним фондом. Хоча **проект** закону, який наділяє НАБУ зазначеним правом, внесено на розгляд парламенту ще в червні 2016 р.

Всупереч клопотанням слідчих, детективів і прокурорів, суди часто не застосовують запобіжний захід у виді взяття під варту до підозрюваних у тяжких корупційних злочинах, не відсторонюють їх від посад і своєчасно не накладають арешт на їхнє майно або безпідставно знімають цей арешт на прохання сторони захисту.

Суди у свідомості населення України є уособленням корупції. Саме тому судова реформа-2016 одним із своїх ключових елементів мала обмеження суддівської недоторканності. Але останнім часом положення Конституції України щодо цієї недоторканності свідомо викривлено Вищою радою юстиції задля того, щоб убезпечити суддів від затримання, зокрема у випадках вчинення ними тяжких корупційних злочинів.

Це змусило громадськість підтримати ідею створення **антикорупційних судів**. Але немає впевненості у тому, що їхня незалежність не буде втрачена так само, як були поступово втрачені самостійність і наступальність НАЗК і НАБУ.

Прийнятий вже давно Закон України «**Про Державне бюро розслідувань**» (експерти ЦППР є його співавторами) досі не реалізований і потенційні ресурси Державного бюро розслідувань у протидії корупції не використовуються.

Протягом січня-липня 2016 р. **експерти ЦППР провели антикорупційні експертизи більше ста законопроектів**, внесених на розгляд парламенту, і висновки експертиз передали на розгляд профільного парламентського комітету. Також підготовлено кілька десятків висновків антикорупційної експертизи на підзаконні акти та їх проекти, у т.ч. рішення органів місцевого самоврядування в усіх областях України. Завдяки цьому вдалося запобігти використанню сотень дрібних і великих корупційних схем. Про проблеми корупціогенних факторів в нормативно-правових актах, проектах нормативно-правових актів експерти ЦППР неодноразово говорили на круглих столах, тренінгах, а Микола Хавронюк – й у своєму виступі на парламентських **слуханнях** «Стан реалізації засад антикорупційної політики в Україні» в травні 2016 р.

На жаль, частка виявлених експертами корупційних схем становить лише кілька відсотків від загальної кількості тих корупційних схем, які реально використовуються в країні: запобігти використанню тисяч інших таких схем не вдалося.

Можливо, в майбутньому діяльність з їх виявлення поліпшиться **завдяки прийняттю розроблених за участю експертів ЦППР законопроектів – №4038а «Про захист викривачів і розкриття інформації про шкоду або загрозу суспільним інтересам» і №4039а «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення фінансування захисту викривачів», від 20 липня 2016 р.**

Неможливо сформувати негативне ставлення населення до корупції, дати надію людям на краще майбутнє в ситуації, коли люди знають зі ЗМІ про відсутність результатів першої за важливістю реформи – антикорупційної.

Усе зазначене та інші свідчення провалів реалізації антикорупційної політики держави є результатом відсутності справжньої політичної волі у протидії корупції. Крім пустих слів і гасел, всі дії і рішення президента, парламенту й уряду, переважної більшості інших органів влади та органів місцевого самоврядування свідчать про небажання змінювати стан справ в антикорупційній сфері. Вони й надалі продовжують використовувати владу у політичних та приватних інтересах. Найкращими ілюстраціями справжнього ставлення влади до корупції як способу існування є **розповіді** колишніх високопосадовців, які намагалися і не змогли зруйнувати **корупційні схеми**.

Владі підіграє й опозиція. 48 народних депутатів України саме від опозиції внесли на розгляд Конституційного Суду України конституційне **подання** щодо нібито неконституційності окремих положень Закону «Про запобігання корупції». У липні-серпні 2016 р. експерти ЦППР підготували і направили в Конституційний суд України висновок щодо конституційності всіх положень цього Закону.

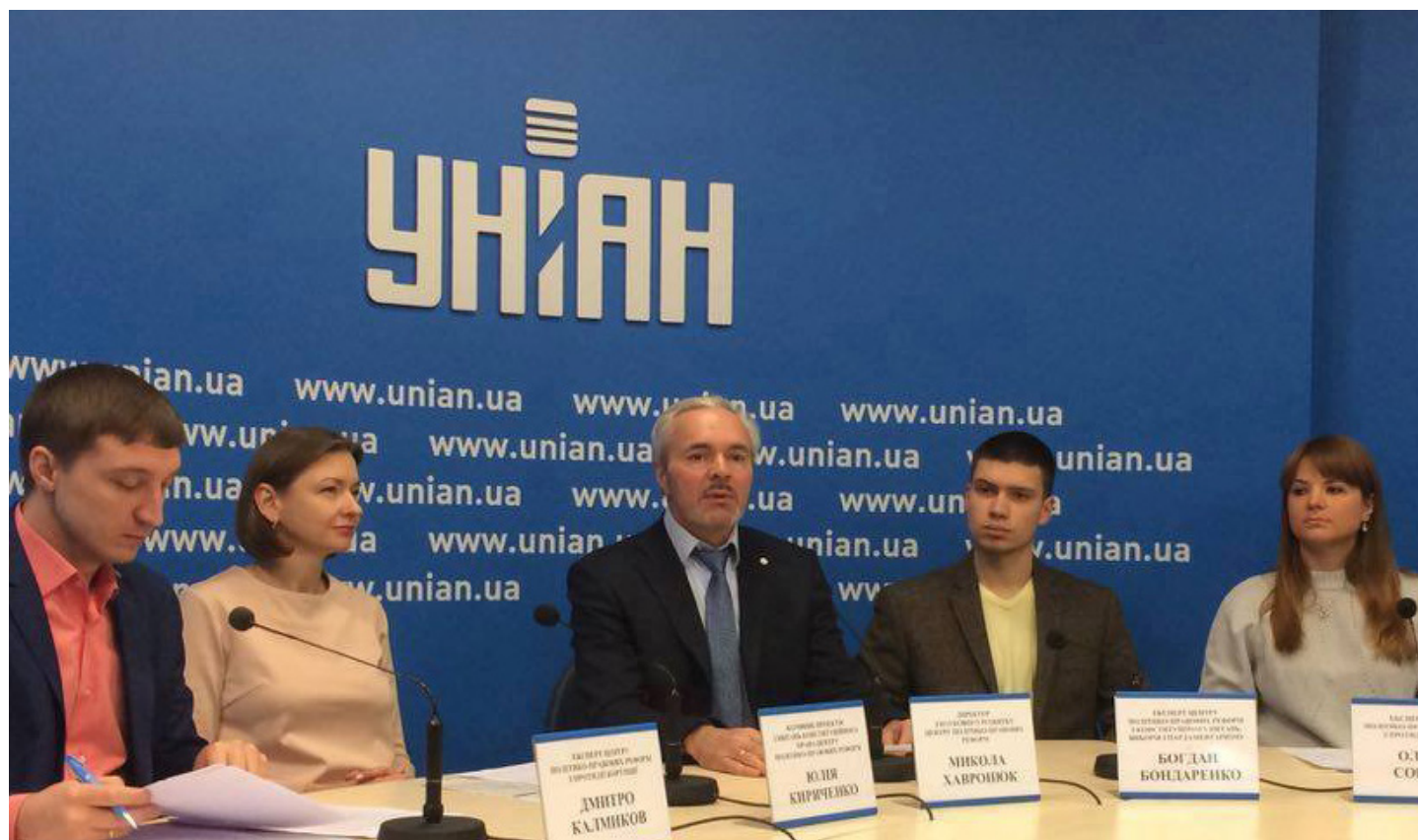
Експертами ЦППР в 2016 р. також **здійснено ґрунтовний аналіз корупції в Україні, її форм та видів, причин та наслідків, системи запобігання корупції**. Наприкінці року розпочато роботу над альтернативним звітом з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики, який має показати об'єктивну картину дій, рішень та бездіяльності владних інституцій у цій сфері.

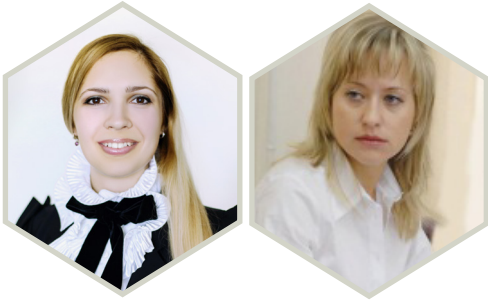

Станом на 1 січня 2017 р. більше половини заходів, передбачених до виконання протягом чотирьох років, визначених в Засадах державної антикорупційної політики в Україні (**Антикорупційній стратегії на 2014–2017 роки**) і в **Державній програмі щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки**, так і не виконані, хоча вже розпочався останній рік їх виконання. Водночас, без наявності політичної волі (внутрішньої волі до самоочищення) і сформованого негативного ставлення суспільства до корупції (зовнішньої волі) усі законодавчі та інституційні заходи залишаться лише «пилом в очі» для міжнародних кредиторів України.

Відповідно, пріоритетами у сфері антикорупції на 2017 рік мають бути:

- посилення тиску на владу з метою змусити її до відмови від застосування корупційних схем і виконання своїх антикорупційних зобов'язань перед суспільством;
- виконання нездійснених заходів державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційній стратегії) на 2014–2017 роки, а також підготовка – у співробітництві з міжнародними партнерами – і прийняття Антикорупційної стратегії на 2018 і наступні роки;
- створення антикорупційної інфраструктури, яка дозволить забезпечити ефективний контроль доходів і статків осіб, уповноважених на виконання функцій держави і місцевого самоврядування, а також невідворотність їхньої відповідальності за корупційні правопорушення і правопорушення, пов'язані з корупцією (включно зі створенням ДБР і антикорупційних судів);
- ліквідація більшості існуючих державних підприємств, загальне зменшення частки держави в економіці та державного регулювання економіки, посилення економічної конкуренції;
- забезпечення незалежності політичних партій від олігархів, законодавчої, виконавчої і судової влади – від президента, суддів – від президента і прокуратури, прокурорів – від вищих прокурорів.

Експерти напрямку: Анна Барікова, Мар'яна Захарченко (Демкова)

2016 рік для сфери інформаційного права в Україні став знаковим. Було запроваджено електронне декларування, ряд електронних адміністративних послуг і послуг у природоохоронній сфері, порядок розгляду електронних петицій Кабінетом Міністрів України. Разом з тим, ці зміни мали фрагментарний характер. Відтак, досі відсутнє уніфіковане бачення реформи інформаційного права в частині запровадження електронної демократії та електронного урядування.

Головні досягнення 2016 року для інформаційного права стосуються просування перед Урядом України необхідності прийняття постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України», Концепції розвитку електронної демократії та плану заходів із її реалізації.

Діяльність експертів ЦППР була зорієнтована на такі **активності**:

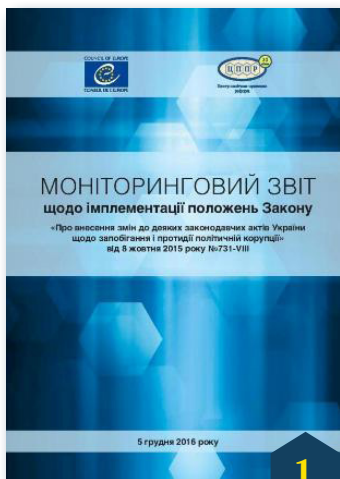
- стратегічне планування реформи інформаційного права, висвітлене в **монографії** Анни Барікової «Електронна держава: нова ефективність урядування»;
- **нормативне забезпечення** у сфері електронної демократії та електронного урядування;
- **моніторинг** актів і змін за тематикою інформаційного права;
- статті у наукових і рецензованих журналах, аналітичні записки та замітки з питань електронної демократії та електронного урядування;
- конференції та практикуми з метою обговорення реформи інформаційного права.

Експерти висловили **пропозиції до проекту постанови Кабінету Міністрів України** «Про затвердження Порядку розгляду електронної петиції, адресованої Кабінету Міністрів України» № 457 і увійшли до складу робочої групи щодо розробки Концепції розвитку електронної демократії та плану заходів із її реалізації.

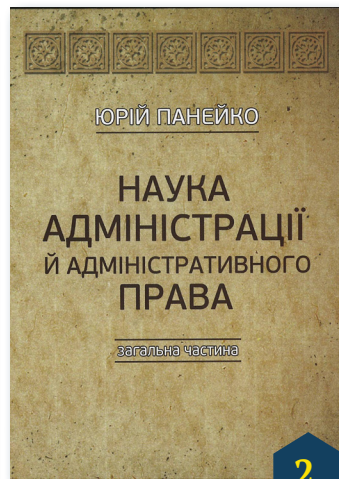
Представники ЦППР були активними учасниками **практикумів із правового супроводу інформаційної діяльності** «Електронний документообіг», «Електронні публічні закупівлі та реалії юридичної практики: основні проблеми, зловживання, шляхи вирішення», «Розвиток системи електронних адміністративних послуг: сучасний стан та проблеми розвитку в Україні», «Процедури розгляду доменних спорів у новітній екосистемі інтернету: виклики та можливості», «Судовий захист прав платників податків в галузі інформаційної діяльності», «Авторське право в геймінгу», «Пост-лекція про юридичних фріків: як покоління Мілленіуму буде знищувати юридичний бізнес», «Проблеми створення та особливості діяльності IT-практики в юридичних компаніях».

Експерти брали активну участь у висвітленні реформи інформаційного права в Україні через електронні та друковані ЗМІ. ЦППР є організацією, яка бере активну участь у діяльності групи «Електронна демократія» **Реанімаційного пакету реформ**. Діяльність експертів у 2017 році буде орієнтуватися на формування усталених правових рамок реалізації інструментів електронної демократії та електронного урядування, а також **моніторинг** реформи інформаційного права.

1. Моніторинговий звіт щодо імплементації положень Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання і протидії політичній корупції» від 8 жовтня 2015 року №731-VIII / М. І. Хавронюк, Ю. М. Кириченко, Д. О. Калмиков, О. О. Сорока, Б. О. Бондаренко. – К.: Москаленко О.М., 2016 – 82 с.
2. Наука адміністрації й адміністративного права. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / Укладачі: В.М. Бевзенко, І.Б. Коліушко, О.Р. Радишевська, І.С. Гриценко, П.Б. Стецюк. – Київ: ВД «Дакор», 2016. – 464 с.
3. Виконавча влада (теоретичний і конституційний аспекти) / В.М. Шаповал – К.: Москаленко О.М., 2016. – 82 с.
4. Референдум: досвід України та європейські стандарти / В.М. Шаповал // За ред. І. Коліушка, Н. Пашкової. – К., 2016 р. - 66 с.
5. Електронна держава: нова ефективність урядування: монографія / А.А. Барікова. – Київ: Юрінком, Інтер, 2016. – 224 с.
6. Донесення чутливих питань: виклики, що постають перед аналітичними центрами / Е. Ард'янті, М. Степанов, Ф. Учелі, Р. Віценова. - 2016р. - 71 с.
7. 2014-15 Ключові правові реформи: Як утілено європейські стандарти? / За ред. Романа Куйбіди. Авт. колектив: Банчук О., Барікова А., Дмитрієва І., Кириченко Ю., Куйбіда Р., Серeda М. / Видання Центру політико-правових реформ. – К.: ФОП Москаленко О.М., 2016. – 74 с.

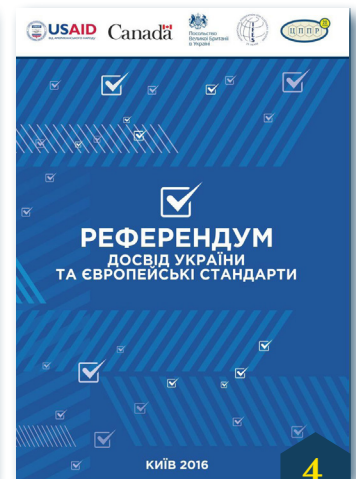
1

2

3

4

5

6

7

Участь Центру політико-правових реформ у коаліціях та сприянні розвитку громадянського суспільства в Україні

Центр політико-правових реформ займає активну позицію у розбудові громадянського суспільства в Україні. Зокрема Центр бере участь у двох потужних коаліціях, які адвокатує демократичні реформи в Україні як всередині держави, так і за її межами.

ЦППР є одним із засновників та провідних учасників коаліцій ГО **Реанімаційний пакет реформ** (надалі — РПР) та **Офісу зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі** (надалі — Офіс).

Реанімаційний пакет реформ

На початку 2014 року після Революції гідності експерти ЦППР були одними з ініціаторів створення коаліції РПР задля розбудови громадянського суспільства та просування демократичних реформ в Україні. За 3 роки існування РПР перетворилося на потужну коаліцію з 73 організацій громадянського суспільства, яка просуває та адвокатує реформи. Голова Правління ЦППР Ігор Коліушко був співголовою Ради РПР у 2016 році, а члени Правління ЦППР очолюють або беруть участь у 7-ми робочих групах РПР: Реформа публічної адміністрації, Судова реформа, Реформа органів правопорядку, Антикорупційна реформа, Конституційна реформа, Електронна демократія, РПР-Київ.

Експерти РПР не тільки долучаються до підготовки та розробляють десятки законопроектів у найважливіших напрямках державотворчих змін, але й змушують виконавчу і законодавчу владу їх реалізовувати та супроводжують імплементацію.

Чимало змін у найважливіших сферах відбулися саме за ініціативи, підтримки або під тиском платформи. Із запропонованих РПР законів ухвалені вже понад вісім десятків, з них 72 — парламентом VIII скликання.

Офіс зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі

ЦППР у 2014 році став ініціатором і співзасновником Офісу зв'язку українських аналітичних центрів у Брюсселі. Місією Офісу є створення постійно діючого незалежного центру українського неурядового аналітичного сектору в ЄС для сприяння європейській інтеграції України.

У 2014-2016 роках голова Правління ЦППР Ігор Коліушко був головою правління Офісу. На сьогодні членами Офісу є 22 провідних українських аналітичних центри.

Офіс є асоціацією українських аналітичних центрів, діяльність якого полягає в консолідації зусиль на рівні ЄС задля просування реформ та європейської інтеграції в Україні. Офіс зайняв свою автентичну нішу з наближення України та ЄС шляхом залучення громадської експертизи та сприяє поширенню експертної думки своїх членів і займається адвокацією на рівні ЄС щодо формування пріоритетів реформ і їх імплементації в Україні.

Офіс співпрацює з партнерами у таких напрямках:

- Розширення доступу українських місцевих організацій громадянського суспільства до досліджень та експертів аналітичних центрів в Брюсселі і країнах-членах ЄС і посилення партнерських зв'язків.
- Зміцнення потенціалу українських місцевих організацій громадянського суспільства в проведенні моніторингових адвокаційних кампаній в регіонах на основі досвіду ЄС / країн-членів ЄС.
- Поширення інформації про стан реформ в Україні серед політиків та посадовців ЄС, їхніх команд та інших зацікавлених сторін шляхом надання цільової тематичної експертизи і аналітики щодо процесу реформування України.

Досвід ЦППР у консолідації громадянського суспільства в Україні

Значну роботу щодо координації та залучення регіональних ГО у просуванні демократичних реформ ЦППР провів у рамках **проекту** «Посилення спроможності організацій громадянського суспільства в регіонах України впливати на органи державної влади та місцевого самоврядування з метою прискорення реформ» за фінансової підтримки Посольства Королівства Нідерландів в рамках програми «Матра».

Метою проекту було надати громадським активістам у регіонах України необхідні знання як для впливу на центральну владу з метою прискорення реформ, так і для безпосереднього вирішення питань реформування на місцевому рівні в межах, які дає для цього законодавство. Проект зіграв роль каталізатора для їхньої активізації та згуртування.

ЦППР вдалося сформувати коло громадських організацій по всій Україні, залучити більше 120 місцевих ГО з 25 регіонів України, провести для них навчання (у тренінгах взяв участь 171 активіст), провести конкурс субгрантів та надати методичну й експертну підтримку для місцевих ГО. За результатами конкурсу субгрантів з 41 заявки було відібрано 10 найцікавіших проектів з усіх регіонів України у сферах: розвитку та вдосконалення самоорганізації громадян, сприяння реформуванню місцевого самоврядування, розвитку системи надання адміністративних послуг, становлення нової поліції та реформування інспекційних органів держави, моніторингу впровадження реформ прокуратури та судівництва, антикорупційної експертизи рішень органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.

Аналітичні продукти

1. Інтерв'ю з експертами – 74
 2. Статті на сайті pravo.org.ua без публікації на інших медіа-ресурсах – 72
 3. Статті експертів чи з їх коментарями у ЗМІ (друковані та електронні версії) – 170
 4. Виступи на радіо - 43
 5. Виступи на телебаченні – 68
 6. Телепередачі - 40
 7. Короткі коментарі для журналістів – 177
 8. Прес-релізи – 28
 9. Візуалізації (включно з інфографіками) – 14
 10. Відео – 12
 11. Розроблені законопроекти, концепції, стратегії - 12
 12. Аналітичні замітки та записки - 171
 13. Програмні документи та аналітичні дослідження - 3
 14. Статті у наукових і рецензованих журналах – 2
 15. Аналітичні книги і поглиблені звіти (більше 80 сторінок) – 6
- Загалом – 892 аналітичних продуктів.**

Заходи. Організовано:

1. 26 прес-конференцій
 2. 28 навчальних тренінгів
 3. 4 семінари
 4. 11 робочих груп
 5. 4 презентації
 6. 6 прес-сніданків
 7. 1 опитування
 8. 5 круглих столів
 9. 3 конференції
 10. 1 форум
 11. 1 конкурс
 12. 1 концерт-перформанс
- Всього організовано 91 захід.**

Заходи, де експерти ЦППР брали участь в якості запрошених осіб

1. Прес-конференції - 15
2. Тренінг/Навчання - 9
3. Семінар - 3
4. Конференція - 16
5. Робоча група - 31
6. Презентація - 3
7. Прес-сніданок - 8
8. Круглий стіл - 26
9. Зустріч/обговорення – 33

Загалом експерти взяли участь у 144 заходах.

Активності на сайті та у соціальній мережі Facebook

1. 153 662 перегляди сайту та 52 116 користувачів
2. Більше 4800 підписок на Facebook-сторінці
3. 240 підписок на 2 сторінках у Facebook, створених під окремі проекти ЦППР

Джерела фінансування	Сума, грн.
Гранти, отримані ЦППР та експертами ЦППР	11 730 957
Матра	3 480 571
Фонд Відродження	2 376 000
USAID (Pact, Chemonics)	2 374 268
Єврокомісія	1 435 648
ОБСЄ	772 140
Рада Європи	578 600
ФФН	429 000
SIDA/SKL International	136 880
IFES	122 850
ПРООН	25 000
Благодійні внески	49 750
Всього	11 780 707
Фінансування діяльності ЦППР з проектів, що адмініструються іншими організаціями або донорами напряму	453 498
Фінансування разом	12 234 205

Категорія видатків	Сума, грн.
Оплата праці	8 053 100
Гонорари експертам ЦППР та залученим експертам	7 404 560
ЦПД	267 751
Зарплати за адміністративну роботу	380 789
Публічні заходи	1 013 078
Інформаційні кампанії	319 857
Видання	96 328
Медіа-моніторинг	48 000
Візуалізація	27 300
Аудит	25 500
Соціологічні дослідження	25 000
Членські внески	22 705
Офіс, обладнання та інші витрати	660 427
Оренда офісу	480 000
Комунальні послуги	27 750
Офісні витрати	72 563
Інформаційно-консультаційні послуги	12 570
Закупівля нового обладнання	60 765
Банківські послуги	6 779
Видатки разом	10 291 295

* різниця між отриманим фінансуванням (12 234 205 грн.) та видатками (10 291 295 грн.) пояснюється тим, що частина коштів, які надійшли у 2016 році від донорів на виконання проектів, передбачена бути витрачена у 2017 році. Наприклад, за проектом Матра передбачено роздати 1 400 000 грн. субгрантів регіональним громадським організаціям, відповідно до результатів конкурсу, який завершується на початку 2017 року.

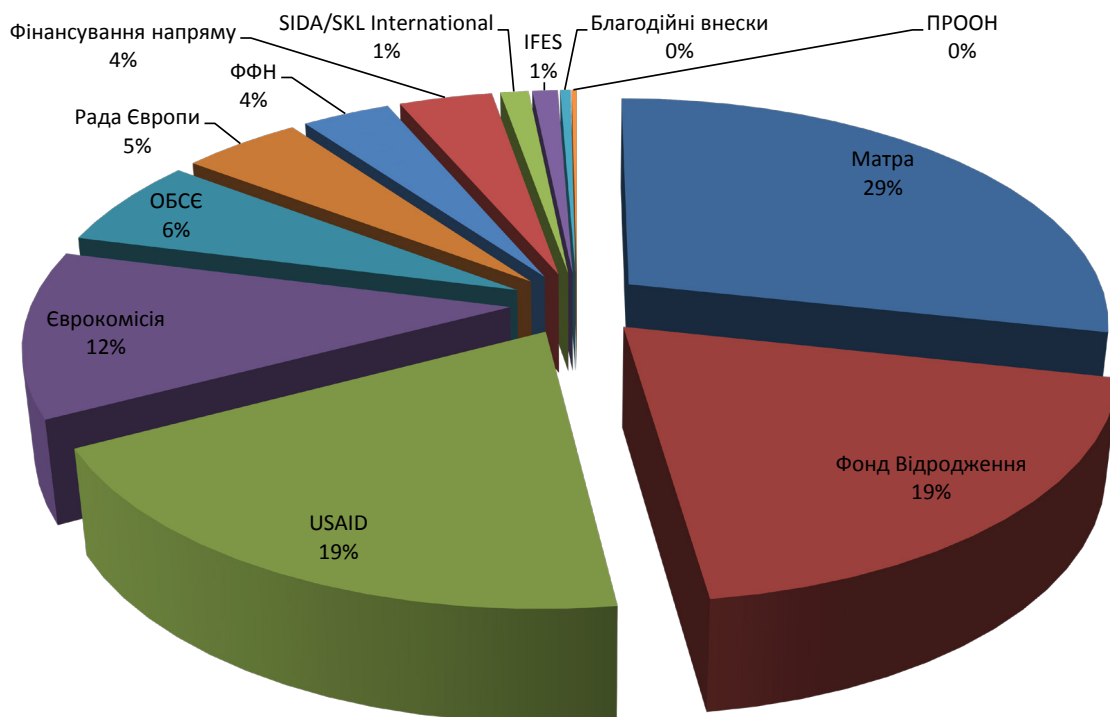
Бюджет 2016 року, проекти, донори

№	Проект	Напрямок	Донор	Початок	Кінець	Надходження 2016, грн.	Надходження 2016, дол	Надходження 2016, євро
1	Спідометр «Україна - ЄС»: Конституційна та судова реформа	Судівництво/Конституційна реформа	Єврокомісія	01.01.14	01.01.16	385 348,00	\$12 690,14	€ 13 959,15
2	Виконання функцій Ресурсного центру для ОГС з питань громадського моніторингу надання адміністративних послуг	Публічна адміністрація	ПРООН	30.03.15	31.12.15	25 000,00	\$1 012,15	€ 925,93
3	Громадський моніторинг адміністративних послуг Міністерства юстиції України як дієвий механізм впливу на їх якість	Публічна адміністрація	USAID/ Chemonics	15.09.15	15.03.16	321 406,00	\$8 712,79	€ 7 970,59
4	Громадська антикорупційна експертиза законопроектів: III етап	Протидія корупції	Фонд Відродження	01.09.15	30.06.16	153 500,00	\$5 685,19	€ 5 168,35
5	Зміцнення ролі громадянського суспільства в конституційному процесі через проведення інформаційної кампанії	Конституційна реформа	USAID/Pact	15.10.15	30.06.16	2 052 862,00	\$82 755,25	€ 75 232,05
6	Делегування повноважень, підзвітність та розвиток місцевої влади в Україні. Компонент 2 «Створення центрів надання адміністративних послуг і підвищення обізнаності громадян щодо місцевого самоврядування» (U-LEAD)	Публічна адміністрація	SIDA/SKL International	01.02.16	29.02.16	136 880,00	\$5 756,59	€ 5 233,26
7	Правові аналітичні центри та уряд — розбудова потенціалу	Дослідження аналітичних центрів	Вишеградський фонд	01.11.15	28.02.17	0,00	\$0,00	€ 0,00
8	Посилення спроможності організацій громадянського суспільства в регіонах України впливати на органи державної влади та місцевого самоврядування з метою прискорення реформ	Всі	Матра	05.03.16	05.03.18	3 480 571,00	\$159 121,40	€ 144 655,82
9	Сприяння реформі публічної адміністрації	Публічна адміністрація	Фонд Відродження	01.07.16	28.02.17	1 618 500,00	\$65 394,00	€ 58 962,00
10	Моніторинг імплементації та проведення інформаційно-просвітницької кампанії щодо нових правил фінансування політичних партій	Фінансування партій	Рада Європи	12.09.16	10.12.16	287 000,00	\$11 184,72	€ 10 173,70
11	Підготовка альтернативного звіту з оцінки ефективності впровадження державної антикорупційної політики	Протидія корупції	Фонд Відродження	17.10.16	17.04.17	400 000,00	\$15 667,84	€ 14 134,27
12	Оцінка чинного та перспективного регулювання здійснення правосуддя в умовах війни на Сході України	Судівництво	Фонд Відродження	12.10.16	12.01.17	204 000,00	\$7 990,60	€ 7 208,48

№	Проект	Напрямок	Донор	Початок	Кінець	Надходження 2016, грн.	Надходження 2016, дол	Надходження 2016, євро
13	Моніторинг судових процесів в Україні	Судівництво	ОБСЕ	01.11.16	20.12.17	764 040,00	\$28 673,88	€ 27 308,46
14	Центр надання адміністративних послуг як інноваційний інструмент взаємодії влади та громади	Публічна адміністрація	Єврокомісія	01.02.16	01.08.17	1 050 300,00	\$42 790,00	\$38 900,00
15	Сприяння встановленню демократичного законодавства щодо проведення національних референдумів	Референдуми	IFES	01.10.16	30.04.17	122 850,00	\$4 606,88	\$4 387,50
16	Діяльність ЦНАП як інтегрованого офісу та децентралізація повноважень з надання адміністративних послуг	Публічна адміністрація	Фонд Фрідріха Науманна "За свободу"	01.01.16	31.12.16	429 000,00	\$15 888,89	\$17 477,78
17	Підготовка антикорупційного тренінгу для прокурорів	Протидія корупції	Рада Європи	01.01.16	31.12.16	16 200,00	\$660,00	\$600,00
18	Осіння школа з кримінального права та процесу	Кримінальна юстиція	ОБСЕ	01.01.16	31.12.16	8 100,00	\$330,00	\$300,00
19	Посилення імплементації європейських стандартів прав людини в Україні: підтримка реформи поліції та боротьба з жорстоким поводженням та безкарністю (підготовка тестів для конкурсу в ДБР і підзаконних актів по ДБР)	Кримінальна юстиція	Рада Європи	01.01.16	31.12.16	118 800,00	\$4 840,00	\$4 400,00
20	Підтримка впровадженню судової реформи в Україні	Судівництво	Рада Європи	01.01.16	31.12.16	75 600,00	\$3 080,00	\$2 800,00
21	Консолідація розробки реформ у сфері юстиції в Україні	Кримінальна юстиція	Рада Європи	01.01.16	31.12.16	40 500,00	\$1 650,00	\$1 500,00
22	Подальша підтримка реформи кримінальної юстиції в Україні	Кримінальна юстиція	Рада Європи	01.01.16	31.12.16	40 500,00	\$1 650,00	\$1 500,00
23	Благодійні внески (від членів ЦППР та місцевих організацій)	Всі	Благодійні внески	01.01.16	31.12.16	49 750,00	\$1 776,79	€ 1 692,18
24	Фінансування напряму	Всі	Фінансування напряму	01.01.16	31.12.16	453 498,00	\$18 479,13	€ 16 796,46
	Всього					12 234 205€	\$500 396	€ 461 286

Бюджет надходжень за донорами

Донор	Грн.	Євро
Матра	3 480 571,00	144 655,82
Фонд Відродження	2 376 000,00	85 473,10
USAID	2 374 268,00	83 202,64
Єврокомісія	1 435 648,00	52 859,15
ОБСЄ	772 140,00	27 608,46
Рада Європи	578 600,00	20 973,70
ФФН	429 000,00	17 477,78
Фінансування напряму	453 498,00	16 796,46
SIDA/SKL International	136 880,00	5 233,26
IFES	122 850,00	4 387,50
Благодійні внески	49 750,00	1 692,18
ПРООН	25 000,00	925,93
Всього	12 234 205,00	461 285,97

Динаміка розвитку за 2014-2016 роки

	UAH	зростання, UAH	%	USD	зростання, USD	%	EURO	зростання, EURO	%	Кількість проектів	/+/-/	%	Кількість донорів	/+/-/	%
2014	5 033 159			364 480			331 345			11			8		
2015	9 325 518	4 292 359	85,3%	438 724	74 244	20,4%	393 613	62 268	18,8%	14	3	27,3%	9	1	12,5%
2016	12 234 205	2 908 687	31,2%	500 396	61 672	14,1%	461 286	67 673	17,2%	22	8	57,1%	11	2	22,2%
Всього	26 592 882			1 303 600			1 186 244								

Kingdom of the Netherlands

Friedrich Naumann STIFTUNG FÜR DIE FREIHEIT

Центр політико-правових реформ

вул. Хрещатик 4, офіс 13, Київ, 01001

телефон: +380 44 278 03 17

+380 44 278 16 55

факс: +380 44 278 16 55

centre@pravo.org.ua

www.pravo.org.ua

facebook.com/pravo.org.ua

twitter.com/pravo_center

slideshare.net/CentrePravo

